

Fen ve Teknoloji Dersine Yönelik Kayg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fen ve Teknoloji Dersine Yönelik Kayg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21778>

Özet

Fen ve Teknoloji Dersine Yönelik Kaygı Ölçeği (FTD-KÖ), B. Kaşıkçı ve N. Zzzet Kurbanolu tarafından 2013 yılında geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, öğrencilerin Fen ve Teknoloji dersine karşı hissettikleri kaygı düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Geliştirme çalışması, ölçeğin yapı geçerliliğini ve güvenilirliğini detaylı istatistiksel yöntemlerle (Açıklayıcı Faktör Analizi, iç tutarlılık ve test-tekrar test) kanıtlanmıştır. Ölçek, tek boyutlu yapıda olup toplam 18 maddeden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Fen ve Teknoloji, Kaygı, Eğitim Psikolojisi, Ölçek Geliştirme, Güvenirlik, Geçerlik, İlköğretim.

Yazarlar

B. Kaşıkçı, N. Zzzet Kurbanolu

Amaç

FTD-KÖ'nün temel amacı, ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin Fen ve Teknoloji derslerine yönelik ya da diğer spesifik kaygı seviyelerini nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, eğitimcilerin ve araştırmacıların öğrencilerin öğrenme süreçlerini olumsuz etkileyen duygusal engelleri tespit etmelerine ve bu engelleri gidermeye yönelik stratejiler geliştirmelerine olanak tanır.

Yapı

Ölçek, öğrencilerin Fen derslerine girmeden önceki gerginliklerini, derse girme düşüncesinin yarattığı sıkıntıyı ve dersle ilgili kavramlara yönelik kaygıların kapsayan tek bir psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, öğrenme ortamında akademik başarıyı doğrudan etkileyebilen durumsal kaygı olarak tanımlanmaktadır.

Geçerlik

FTD-KÖ'nün yapı geçerliliğini incelemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Analiz öncesinde veri setinin faktör analizi için uygunluğu değerlendirilmiştir.

Örneklem uygunluğunu test etmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı 0,93 olarak bulunmuştur; bu değer, 0,70 eğerinin üzerinde olduğu için verilerin mükemmel düzeyde uygun olduğunu göstermektedir. Ayrıca, maddeler arasındaki korelasyonun anlamlı olduğunu gösteren Barlett Sphericity testi de anlamlı bulunmuştur ($\chi^2 = 3300,007$; $p < .001$).

Madde ayırt ediciliği, madde-toplam korelasyonlar ve %27'lik alt-üst grup karşılaştırmalar ile incelenmiştir. Düzeltilmiş madde-toplam korelasyon katsayıları 0,367 ile 0,636 arasında değeri tespit edilmiştir. Bu bulgular, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıyla bağlantıyı aydınlatarak desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri iki temel yöntemle gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık güvenirliği için hesaplanan Cronbach Alpha katsayısı 0,895 olarak belirlenmiştir. Bu değer, ölçeğin maddeleri arasında yüksek düzeyde tutarlılık bulunduğunu göstermektedir.

Zaman içerisindeki tutarlılık değerlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenirlik çalışması yapılmıştır. Kocaeli ili Gölcük ilçesindeki ilköğretim okullarında öğrenim gören 155 öğrenciye ölçek 3 hafta arayla iki kez uygulanmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen test-tekrar test güvenirlik katsayısı 0,853 ($p < .001$) olarak bulunmuştur. Bu yüksek katsayı, ölçek puanlarının zaman içinde kararlı olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonuçları, Fen ve Teknoloji Dersine Yönelik Kaygı Ölçeği'nin temel yapısal olarak tek boyutlu olduğunu ortaya koymuştur. Bu tek boyutlu yapı, öğrencilerin Fen ve Teknoloji derslerine yönelik genel kaygı durumlarını temsil etmektedir.

Analiz için uygunluk kriterleri olan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri (0,93) ve Bartlett testi sonuçları (anlamlı) faktör analizinin uygulanabilirliğini güçlü bir şekilde desteklemektedir. Bu istatistiksel bulgular, 18 maddelik ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve ölçülmek istenen tek bir yapıyı temsil etme yeteneğini doğrulamaktadır.

Ölçek Yapısı

Test Tipi: Geliştirme Ölçeği

Format: 18 maddelik, Tek Boyutlu Yapı

Derecelendirme: 5'li Likert Ölçeği (1=Hiçbir zaman - 5=Her zaman)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlköğretim Öğrencileri

Yaş Grubu: İlköğretim çağı öğrencileri

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, Kocaeli ili Gölcük ilçesindeki ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrenciler üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim (Self-Report)

Anahtar Kelimeler

FTD-KÖ, Öğrenci Kaygısı, Cronbach Alpha, Test-Tekrar Test, Madde Ayırt Ediciliği, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: N. Zzzet Kurbanolu

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: kurbanoglu@sakarya.edu.tr

Yazma Adresi: Sakarya Üniversitesi (Sorumlu yazarın bağlı bulunduğu kurum)

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2013 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için sorumlu yazar N. Zzzet Kurbanolu ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Ticari kullanım veya dağıtım izni hakkında bilgi, yazarın e-posta adresi aracılığıyla edinilebilir.

Kaynaklar

Kağıtçı, B. ve N. Zzzet Kurbanolu. (2013). Fen ve Teknoloji Dersine Yönelik Kaygı Ölçeğinin Geliştirilmesi: Güvenirlik ve geçerlik çalışması. **Türk Fen Eğitimi Dergisi**, 10(3), 98-107.

Bu çalışmanın orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: <fen-ve-teknoloji-dersine-yonelik-kaygi-olcegi-toad.pdf>

Ek Kaynak Linki: [google.com.tr](https://www.google.com.tr)

Fen ve Teknoloji Dersine Yönelik Kaygı Ölçeği Maddeleri

Tek boyutlu ve 18 madde

Fen dersine girmeden önce gergin ve sıkıntılı oluyorum

Fen dersine girme düşüncesi beni kaygılandırır

Fen ile ilgili kelimeleri duymak beni kaygılandırır.

Fen dersinde kendimi huzursuz hissedirim

ARABPSYCHOLOGY.COM